

Zarządzenie nr 5/2025

Nadleśniczego Nadleśnictwa Nowa Sól

z dnia 11.02.2025 r.

Znak: ZG.7600.28.2025

w sprawie sporządzania szacunków brakarskich na pozycjach planowanych do użytkowania w PUL i na pozycjach, na których pozyskanie będzie prowadzone ze względów sanitarnych.

Na podstawie Zarządzenia nr 33 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie zasad sporządzania szacunków brakarskich (znak: ZD.7600.4.2015), Zarządzenia nr 2 DGLP z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie zmian załącznika do w/w Zarządzenia oraz Zarządzenia nr 66 DGLP z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych pod nazwą „Zasady Użytkowania Lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, Instrukcji programu BRAKARZ+ oraz Instrukcji programu ACER zarządzam co następuje :

§ 1.

Wprowadzam jako obowiązujący w Nadleśnictwie Nowa Sól:

Załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2.

Nadzór nad właściwą realizacją postanowień Zarządzenia powierzam Zastępcy Nadleśniczego.

Inżynierowi Nadzoru oraz innym pracownikom zgodnie z zakresami obowiązków i kompetencji.

§ 3

W sprawach nieuregulowanych szczegółowo w Zarządzeniu obowiązują powszechnie stosowane w nadleśnictwie przepisy, zarządzenia i wytyczne dotyczące sporządzania szacunku brakarskiego drzew na pniu.

§ 4

Sposób kontroli szacunków brakarskich określony został w Regulaminie Kontroli Wewnętrznej Nadleśnictwa Nowa Sól.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od dnia 01.02.2025 r.

Traci moc:

1. Zarządzenie nr 7/2024 Nadleśniczego Nadleśnictwa Nowa Sól z dnia 07.02.2024r. w sprawie sporządzania szacunków brakarskich (ZG.7600.16.2024).

Otrzymują:

1. Leśnictwa;
2. Z; NN; ZGU, ZGT;
3. BIP;
5. a/a

Elektronicznie
podpisany przez
Krzysztof Piotr
Dąbrowski
Data: 2025.02.11
13:57:21 +01'00'

ZASADY SPORZĄDZANIA SZACUNKÓW BRAKARSKICH DRZEW NA PNIU

1. Przy dobieraniu powierzchni do szacunków brakarskich należy kierować się:
 - wytycznymi zwartymi § 1 do § 6 w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 66 DGLP z dnia 7.11.2019 r. Zasady Użytkowania Lasu;
 - wykazami drzewostanów zaliczonych do lasów kategorii 1, 2, 3 obszarów cennych przyrodniczo – na podstawie dostępnych WMS;
 - analizą potrzeb w zakresie prześwietlenia lub doprowadzenia do zgodności dróg przeciwpożarowych oraz linii podziału powierzchniowego;
 - weryfikacją cięć w ramach rębni złożonych pod względem hodowlanym.
2. Wybrane powierzchnie należy zweryfikować pod kątem zgodności z aktualnym opisem taksacyjnym.
3. Przy planowaniu sortymentów do pozyskania obowiązuje zasada maksymalnego wyrobu sortymentów cennych, zaczynając na typowaniu surowca przeznaczonego na submisję oraz wyznaczeniu WB1, WC1, WBC, WBCX, S2B, S2, itd. Zaleca się ograniczenie ilości sortymentów dla gatunku na jednej pozycji cięć, z wyłączeniem drewna specjalnego lub o cechach szczególnych, oraz ograniczenie spectrum długości pozyskiwanych sortymentów, już na etapie sporządzania szacunków brakarskich.
4. Zgodnie z zapisami Instrukcji programu Brakarz+ ver. 1.2.1 (https://dokumentacjasilp.zilp.lasy.gov.pl/sites/default/files//dokumenty/Instrukcje/Dla_lesniczego/Brakarz/2022_02_brakarz%2B_v_1_1_4.pdf) w Brakarzu domyślną czynnością jest CWD-D. W przypadku wyboru w Brakarzu ograniczenia „Wymagane pozyskanie wyłącznie pilarką” domyślna czynność zamieniana jest na CWD-P i ta czynność przekazywana jest na danej pozycji do ACER. W przypadku zaznaczenia „Wymagane pozyskanie tylko pilarką = „T” dodano pole tekstowe do wprowadzenia informacji opisowej uzasadnienia przyczyny takiego wyboru. W/w uzasadnienie musi być zgodne z katalogiem „ZASADY KORZYSTANIA ZE WSPÓŁCZYNNIKÓW ZWIĘKSZAJĄCYCH NORMĘ CZASU PRACY ORAZ OGRANICZEŃ W TECHNOLOGII WYKONAWSTWA PRAC” KATALOG NORM CZASU PRACY PRZY POZYSKANIU I ZRYWCE DREWNA, Warszawa marzec 2022.
5. Ustalając odległości zrywki należy kierować się zapisami zawartymi w Zasadach Użytkowania Lasu ze szczególnym uwzględnieniem § 11, § 31, § 42. Wprowadzenie wartości w polach sekcji ODLEGŁOŚĆ ZRYWKI oraz WARUNKI ZRYWKI POZA POZYCJĄ jest obowiązkowe. Jeżeli w polach współczynników trudności pozyskania i zrywki podano wartości różne od 1.00 wymagane jest wprowadzenie uzasadnienia dla podanego współczynnika. W sekcji ODLEGŁOŚĆ ZRYWKI istnieje wartość „W tym po lesie (km)”, w której należy podać planowaną odległość zrywki prowadzonej po powierzchni wydzielenia (wydzielań). Jeżeli wartości Odległość Zrywki całkowita i Odległość Zrywki w tym po lesie są równe, podawanie danych o warunkach zrywki jest zbędne i zostało zablokowane w okładce raptularza
6. Ze względu na zmienne warunki atmosferyczne oraz stan dróg należy kierować się zasadą przyjęcia maksymalnej odległości zrywki dla danej pozycji, unikania prowadzenia tych prac na gruntach innej własności. Szczególnie dotyczy to tych dróg, które nie są utwardzone i prace związane ze zrywką mogą doprowadzić do ich uszkodzenia.

7. Oznaczanie farbą drzew cennych na gruncie:
 - WA –dwie obrączki lub litera A z obydwu stron pnia,
 - WB –jedna obrączka lub litera B z obydwu stron pnia,
 - surowiec typowany na submisję drewna cennego – cyfrowo od nr 1 osobno dla każdego gatunku na danej pozycji cięć,
 - WB1 – litera S (z obydwu stron pnia),
 - WC1 – litera T (z obydwu stron pnia).
8. Termin oznaczenia drzew specjalnych, w tym przeznaczonych na submisję – zgodnie z pkt 26.
9. Trwale znakujemy farbą drzewa planowane do wycięcia w ramach cięć pielęgnacyjnych. W cięciach rębnych i odnowieniowych w przypadku, gdy przebieg granicy nie jest widoczny i nie może być jednoznacznie określony – w przypadku znakowania gniazd farbą należy przyjąć, że drzewa oznakowane podlegają wycięciu podczas wykonywania zabiegu, w pozostałych przypadkach zostają. Oznaczenia granic należy dokonać białą farbą. Kępy starodrzewu w rozumieniu zapisów ZHL oraz inne pozostawiane kępy, biogrupy w ramach modyfikacji rębni oznaczamy białym paskiem.
10. Przebieg granic pozycji, na których planowane są zabiegi, w przypadku gruntów przylegających do nieruchomości obcej własności, każdorazowo uzgadniać w terenie. Granice te należy obligatoryjnie ustalić przed przystąpieniem do zabiegu, zgodnie z poniższymi zasadami:
 - leśniczy wykonuje weryfikację granic powierzchni (słupki graniczne lub inne elementy charakterystyczne),
 - w przypadku braku czytelnych granic wykorzystać dostępny sprzęt do precyzyjnych pomiarów GPS.
 - leśniczy wykonuje zestawienie powierzchni z informacją o niejednoznacznym przebiegu granicy własności,
 - w razie potrzeby pracownik nadleśnictwa zestawia i zleca do okazania granic pozycje do rozgraniczenia przez uprawnionego geodetę,
 - pracownicy terenowi leśnictwa oznaczają granicę i okazują jej przebieg wykonawcy prac leśnych przed rozpoczęciem prac,
 - pracownicy terenowi leśnictwa prowadzą kontrolę bieżącą i uczestniczą w odbiorze końcowym prac ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie prawa własności.
11. Zasady opisane pkt. 10 dotyczą cięć zarówno w użytkowaniu rębnym jak i przedrębnym.
12. Na etapie planowania i realizacji zabiegów, należy każdorazowo uwzględniać zasady dobrej praktyki leśnej.
13. Każdorazowo przy planowanych cięciach pielęgnacyjnych uwzględniać należy zwiększenie masy z tytułu usunięcia drzew wzdłuż dróg publicznych i leśnych, oraz z nowo powstających szlaków zrywkowych. Natomiast w przypadku cięć rębnych należy uwzględniać zmniejszenie masy z tytułu ograniczenia w stosowaniu Rb (RS) oraz z tytułu kształtowania przy głównych drogach (krajowych i wojewódzkich) stref przejściowych.
14. Niezbędnym elementem w szacunkach brakarskich jest odpowiednie zaplanowanie prac. Plan powinien obejmować:
 1. Sporządzenie szkicu sytuacyjnego dla użytkowania rębnego, na którym należy zaznaczyć:
 - granice pozycji cięć,
 - pasy ochronne, ekotony, nasienniki i biogrupy drzew z podaniem powierzchni,
 - kierunek obalania,
 - kierunek zrywki,

- szlaki operacyjne zgodnie z §11 pkt.8 Zasad Użytkowania Lasu,
- lokalizacja mygieł i stosów drewna,
- ochrona elementów przyrodniczo-kulturowych,
- ewentualne inne zagrożenia.

2. Zgodnie z § 23 ZHL rębnia jako sposób prowadzenia hodowlanego drzewostanu, na etapie jego odnawiania jest jednym z działań zmierzających do przemiany i kształtowania nowego drzewostanu o pożądanym charakterze i ustalonym celu hodowlanym. Natomiast zgodnie z § 23 ZHL pkt. 4 w każdej rębni odnowienie można realizować samosiewem (inicjowane lub samorzutne) oraz z sadzenia lub siewu. W sprzyjających warunkach siedliskowo-drzewostanowych należy **preferować odnowienie samosiewem**. Podobnie w użytkowaniu przedrębnym planując zabiegi trzebieżowe należy chronić istniejące wartościowe odnowienia naturalne.

15. Szkice sporządzamy obligatoryjnie na wszystkie pozycje rębne.
16. Szkice należy sporządzić w dostępnym programie komputerowym.
17. Szkice należy sporządzić w terminie określonym w pkt 26.
18. Przy naborze drzewostanów do porównań ustalam możliwość zmiany kryteriów naboru.
19. O zmianie kryteriów naboru decyduje pracownik działu ZGU.
20. Drzewa przeznaczone do wycięcia i szlaki zrywkowe na powierzchniach, dla których sporządzono szacunek brakarski należy wyznaczyć w terminie przed wystawieniem zlecenia dla ZUL. Drzewa do wycięcia należy wyznaczyć poprzez oznakowanie farbą (koloru pomarańczowego i jego odcieni), z obu stron wyznaczonego drzewa (kreska zapewniająca widoczność z kabiny operatora i przez pilarza).
21. Szlaki zrywkowe należy zakładać zgodnie z § 7 do § 10 Zasad Użytkowania Lasu. Ich wyznaczenie w terenie musi zapewniać dobrą widoczność z kabiny operatora i operatora pilarki.
22. Dopuszczalne metody sporządzania szacunków brakarskich w zależności od rodzaju użytkowania to:
 - metoda przez porównanie – przy sporządzaniu szacunków w użytkach rębnych i przedrębnych wszystkich klas wieku,
 - metoda posztuczna – przy sporządzaniu szacunków w użytkach rębnych oraz podczas określania rozmiaru pozyskania na gruntach wyłączonych z zarządu lub produkcji leśnej,
 - metoda masowa – przy ustalaniu rozmiaru pozyskania w użytkach przygodnych oraz użytkach przedrębnych wszystkich klas wieku, w szczególności CP-P, w ramach użytkowania rębego nie zaliczonego do etatu powierzchniowego oraz podczas określania rozmiaru pozyskania na gruntach wyłączonych z zarządu lub produkcji leśnej,
 - metoda obrębowa – przy sporządzaniu szacunków w trzebieżach.
 Biorąc pod uwagę doświadczenie przy sporządzaniu szacunków brakarskich (możliwość korekty sortymentów) zaleca się stosowanie metod: przez porównanie, masowej oraz posztucznej.
23. Decyzję o zastosowaniu metody sporządzania szacunku w oparciu o uwarunkowania terenowe, udział gatunkowy itp. podejmuje bezpośredni wykonawca szacunku.
24. Szacunki sporządzone metodą przez porównanie podlegają obligatoryjnej weryfikacji przez leśniczego polegającej na ocenie zgodności obliczeń oraz proponowanych sortymentów.

25. W szacunkach sporządzonych metodą obrębową, weryfikacji (wykonywanej przez pracownika obsługującego program i leśniczego), podlega poprawność wyników dla poszczególnych warstw i ewentualna korekta pozostałych parametrów.
26. Ostateczny termin zakończenia prac związanych z szacunkami (łącznie z sporządzeniem szkiców) ustala się na:
 - dla użytków rębnych – do końca I kwartału każdego roku.
 - dla użytków przedrębnych – do końca miesiąca kwietnia każdego roku.
27. W drzewostanach uszkodzonych przez susze, gradacje owadów, choroby grzybowe, wiatry i pożary należy zastosować mało uciążliwe dla środowiska technologie i techniki o niskim poziomie ryzyka wystąpienia wypadków. Prace należy zaplanować tak, by były chronione istniejące wartościowe odnowienia naturalne.
28. Planując pozyskanie w drzewostanach nie planowanych w danym roku do użytkowania rębnych, uszkodzonych przez czynniki biotyczne i abiotyczne należy kierować się aktualnymi wytycznymi w tym zakresie. Wniosek o dodatkowe pozycje cięć rębnych oprócz wymaganych danych musi zawierać plan pracy (szkic) zgodnie z pkt 14 oraz szacunek brakarski wykonany metodą masową. Za równoważne dla szacunku uważa się podanie we wniosku szacowanych mas do pozyskania.

Elektronicznie
podpisany przez
Krzysztof Piotr
Dąbrowski
Data: 2025.02.11
14:00:44 +01'00'

wł. Nadleśniczy
Krzysztof Dąbrowski